

ATT SPELA MED BARN

1. Att leka rollekar med figurer och ett visst stöd av penna och papper kan vara en bra början.

2. Berätta en interaktiv godnattsaga där barnet är hjälten på kvällen. Låt barnet avgöra hur huvudpersonen i sagan agerar. Improvisera fram en kort berättelse med en början och ett slut, så att berättelsen är färdig då barnet ska sova.

3. Berätta sagor över ett stort papper, där en värld och verklighet kan växa fram genom att rita medan ni spelar sagan. Låt barnen vara delaktiga i skapandet.

4. Improvisera rollekar och samberättande så att det liknar rollspel.

5. Utgå från sagor, myter och legender som barnen redan kan – eller läs böcker och visa filmer som ni sedan kan utgå från för lek och spel.

6. Bryt ner en vanlig barn- eller ungdomsbok (eller för all del film eller annat medium) till en saga. Finns den röda tråden, eller kanske ett nystan eller nät av krux och mysterier? Låt barnen spela sig fram till sina huvudpersoner. Berätta tillsammans och välkomna idéer från barnen när du agerar som Sagoberättare.

7. Skapa husregler efter tycke och smak så att spelet passar er. Sagospel ska vara roligt! Om ni inte gillar en regel eller tycker att den kommer i vägen för berättandet, ta bort den. Låt barnen få sig ett gott skratt, ett äventyr med nerv och något att vilja ha mer av.

8. Ta vilken lek som helst. Tillför tärning. När något obegripligt, fantastiskt, ärofullt eller farligt närmar sig i berättandet – kasta en eller flera tärningar – och oaktat resultat på tärningen, säga ja eller att spelfigurerna lyckas – men inte som de tänkt sig. Det uppstår en komplikation. Få deltagarna att för en bråkdels sekund att stanna upp, förhålla sig till att situationen och tillfälligheterna [tärningen] styr och bjud på med- och motgångar med nerv, rädsla och glädje. Oaktat liv eller död – se till att avslutet blir något att berätta om. Något folk genom årtusenden vid lägereldar och i fjärran galaxer kommer att dikta och skriva om.

9. Kom ihåg att det kan vara en viktig lärdom att få misslyckas också.

10. Värj inte för svåra frågor såsom liv, död, sorg, smärta, misslyckanden, ensamhet och bedrävelser. Tvärtom. Ge barnet språk och narrativ att hantera sattyg och elände, men kom ihåg att inte lämna dem i hopplöshet.

11. Glöm inte medberättandet. Be barnen bygga sagan tillsammans med dig, genom att berätta hur trollet ser ut eller vad det har i händerna. Fråga vart skeppet färdas, hur grottan ser ut och vad det är för väder.

12. Blanda rollspelet med lek. Ska spelfigurerna balansera över en klyfta? Balansera på något utomhus. Ska de smyga förbi en vakt? Lek FRYS där de får smyga sig upp på dig men börja om från början om du ser dem röra sig när du vänder dig om.

13. Använd musik. Spela gitarr, flöjt, trumpet, piano, munspel eller Spotify (skapa gärna spellistor innan ni spelar, så du snabbt hittar rätt stäm-

ningsmusik). Bygg stämning. Dra för gardiner och släck ljuset. Tänd ficklampa eller ett stearinljus. Låt musiken sätta stämningen. Använd musiken vid sagans början och slut eller speciella tillfällen i sagan.

14. Hänvisa till spelet i andra sammanhang. "Ha, vet ni vad – detta är ju precis vad vi spelade när spelfigurerna mötte trollet!"

15. Lyft ut något ni spelat och gör det till verklighet, eller rollek, på nästa skogs promenad. Lajva. Bli äventyrare på spaning efter väsen och oväsen. Stanna upp vid en eld. Omsätt läroplanen – prata om t ex liv och vardag i tid och rum, forntid, stenålder, bronsålder, järnålder och religioner.

16. Våga misslyckas som Sagoberättare. Avbryt i tid. Dra lärdom av det som inträffade. Kom igen.

Sagospelet
Äventyr[®]
Pedagog

Text: Claes Tovetjärn
Bild: Richard Svensson